

[Lenger]

Lovforslag nr. L 178 drejer sig om at gøre Århusordningen landsdækkende. Det er en ordning, som i høj grad har mit hjerte, fordi jeg selv i sin tid som ansat i socialforvaltningen i Århus var med til at opbygge den. Erfaringerne fra Århusordningen er over al forventning. Der er mange unge mennesker med handicap, som takket være Århusordningen har fået mulighed for at leve et liv uden for institutionen i langt højere grad, end de kunne have gjort for bare få år siden. Erfaringerne med ordningen har været så gode, at der er unge mennesker med fysisk handicap, der er flyttet til Århus kommune og nogle ganske få andre kommuner for at komme ind under de regler, der gælder. Det er ikke altid, fordi de ønsker at bo i lige præcis Århus, men fordi det er den kommune sammen med nogle andre kommuner, der har haft de bedste muligheder.

Men sideløbende hermed har ordningen jo belastet Århus kommune og de andre kommuner ekstra hårdt, og fremfor alt har der ind imellem været meget uværdige sager, hvor to kommuner har været i indbyrdes strid om, hvem der har haft betalingsforpligtelsen. Vi har med vilje skrevet »uværdigt« i bemærkningerne, fordi det ikke er spor rart for et ungt menneske med et handicap at se sig gjort til genstand for den slags stridigheder og se sig gjort til et kronebeløb i stedet for et menneske. Derfor er der også den idé i at gøre Århusordningen landsdækkende, at den enkelte vil have ret til denne specielle udformning af hjælpen, uanset om han eller hun bor i den ene eller den anden kommune. Den enkelte kan vælge at bo i den kommune, som han eller hun selv foretrækker, og de uværdige slagsmål bliver færre, hvis niveauforskellene mellem kommunerne indsnævres.

Det har været sagt af socialministeren, af fru Hanne Severinsen og også af fru Birgith Mogensén, at kommunerne bare kan vælge at indføre en Århusordning eller et plagiat. Ja, det kan kommunerne, men hvad kan de handicappede? Der er intet til hinder for, som socialministeren sagde, at hver enkelt kommune kan indføre en Århusordning, overhovedet ikke. Det har vi heller ikke påstået. Men så længe det kun er en kommunal ret og ikke en ret for den person, der har et handicap, så nytter det ikke ret meget. For den, der har et handicap, er det selve den personlige frihed, der er indsatsen over for

kommunernes selvbestemmelsesret. Her trækker vi grænsen for kommunernes ubetingede selvbestemmelsesret. Derfor er det ikke nok, at kommunerne har ret til at gøre et eller andet; de personer, der har et handicap, må også have rettigheder.

Er forslaget så ikke overflødigt, kunne man spørge. Udjævner amsankenævnene ikke de værste forskelle? Svaret er nej. For det første er der mange mennesker, som ikke anker den udmåling af hjælp, som de har fået; mange føler, de helst skal være ydmyge, og frygter, at kommunen tager hjælpen fra dem, hvis de brokker sig. Det har jeg oplevet rigtig mange gange – ikke, at kommunen tager hjælpen fra dem, hvis de brokker sig, men at de har frygtet det.

For det andet skal udmålingen være meget, meget grel, før ankenævnet ændrer kommunens beslutning, for der er jo tale om et skøn, og derfor får den skønnende myndighed helt naturligt en lang snor fra ankenævnet.

For det tredje er der meget langt igen, før kulturelle og foreningsmæssige aktiviteter – eller bare en tur i byen for den sags skyld – opfattes som lige så nødvendigt ved udmålingen af hjælp som f.eks. rengøring, spisning, uddannelse og morgen- og aftentoilette. De ting er altid med, når man udmåler hjælpen; det andet kan komme med, hvis der er råd, selv om det selvfølgelig har en lige så stor værdi for den enkelte, at man kan udøve den slags aktiviteter.

For det fjerde er det ingen selvfølge i alle kommuner, at timeudmålingen også omsættes til kroner og øre med de timetillæg for f.eks. aften- og weekendarbejde, som gælder for andre mennesker, med det resultat, at en udmærket ordning undergraves af dårlige løn- og arbejdsvilkår. Det er der egentlig ingen der ønsker. Det kan man også høre af de ordførerindlæg, der har været her i dag. Alle ønsker ordninger i stil med Århusordningen al mulig held og lykke. Det er derfor, vi ønsker at få klart udtrykt i bilstandsloven, at Århusordningen – eller noget i den retning – skal gælde over hele landet, og at der skal være ordentlige vilkår for dem, der arbejder under ordningen. I forvejen er det f.eks. et meget stort problem, at end ikke den i forvejen sparsomme hjemmehjælperuddannelse kan tilbydes hjælperne hos unge mennesker med fysisk handicap efter § 48. Måske er